

МЕТАДЫ ДАСЛЕДАВАННЯ І МАДЭЛІРАВАННЯ: ДРЭННАСТРУКТУРАВАННЯ І ДРЭННАФАРМАЛІЗАВАННЯ СІСТЭМЫ

Н.В. Саладзілава, С.І. Чубараў

Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт ім. М. Танка, Мінск

Паспяховае выкарыстанне сучасных метадаў даследавання, у тым ліку кампутарных, немагчыма без авалодання метадалогіяй, гэта значыць агульным прадстаўленнем аб сістэме вывучэння працэсаў і з'яў.

Адным з найболей перспектыўных на сённяшні дзень метадалагічных сродкаў з'яўляецца сістэмны падыход. Сутнасць яго складаецца ў тым, што асобныя аб'екты даследавання разглядаюцца не самі па сабе, а як часткі аб'яднаўчай іх сістэмы. Пры гэтым поўнае разуменне кожнага аб'екта ў асобнасці прызнаецца немагчымым. Толькі разгляд яго ў працэсе ўзаемадзеяння з іншымі кампанентамі сістэмы дазваляе зразумець яго сутнасць і прызначэнне.

Звыклія інфармацыйныя тэхналогіі раней мелі справу з масівамі структураваных дадзеных і інфармацыі. Зараз інфармацыі становіцца шмат, яна бязладная і рознапланавая. Старыя тэхналогіі ўжо не працуюць.

Мэтай дадзенай працы з'яўляецца разгляд спецыфікі працы з дрэннаструктураванымі і дрэннафармалізаванымі дадзенымі, аналіз ужывання мадэляў у навуковым спазнанні, а таксама разгляд метадаў даследавання і мадэліравання на прыкладзе дрэннаструктураваных і дрэннафармалізаваных сістэм.

Праблемнае поле дадзенага даследавання ўключае праблему ўзаемаадносін метаду мадэліравання і навукі, спароджаную пошукамі адэкватнага, аб'ектыўнага і надзейнага падмурка навуковага спазнання, праблему даследавання яго метадалогіі як сістэмы нарматываў і прынцыпаў, якія рэгулююць напрамак і што вызначаюць мэты навуковага пошуку, а таксама праблему інтэграцыі традыцыйных і матэматычных метадаў.

Складанасць навуковай распрацоўкі праблематыкі мадэліравання звязана з дыскусійнасцю шматлікіх важных момантаў метаду мадэліравання, а таксама з недастатковай пэўнасцю яго ўжывання ў адмысловым сэнсе. Аднак, менавіта мадэліраванне, якое ўяўляе не толькі фармалізаваны сродак, але і ўніверсальную форму адлюстравання, выяўленую сродкамі як натуральнай, так і штучнай мовы, з'яўляецца неабходным метадам навуковага даследавання.